२२५१

No. ________

क

Title चण्डीस्तोत्रप्रयोगविधिः

Author ________

Extent ९२ पत्र Age सं. १८४५ वि.

६२

Subject तन्त्र

चंडी स्तोत्र प्रयोगविधि

१०५

चंडिस्तोत्रप्रयोगविधि

३५

नं० ११५१

श्री रघुनाथ पुस्तकालय
८५
नं. ११५८
मंदिर श्री रघुनाथ

चं

वि

१

ॐस्वस्तिश्रीगणेशायनमः ॐश्रीमहात्रिपुरसुन्दर्य्यैनम :

अथास्यसप्तशतीव्यवहारप्रयोजकसप्तशतीहोमविभा-

गोदर्शितः कात्यायनीतंत्रे मार्कंडेयऋषिःप्रोक्तःप्रथम

श्लोकतःप्रिये व्योमादिवर्णसंभूतोद्वितीयस्वरसंयुतः

व्योमहकारः तस्यादिःसकारः द्वितीयस्वरआकारइत्यर्थः

त्पंतेप्रवदेन्मन्त्राःसर्वेचाःद्वादशप्रिये वैशपोवाचततः

श्रीकाव्योमायापंचमन्त्रकाः व्योमादिश्राद्योयेषामितिस्रग
नयनावत्समासः रपस्योक्तिर्मोन्तवर्णोद्वादशस्वरसंयुतः
मोंतवर्णीयः सद्वादशस्वरेणप्रकारेणयुक्तश्चादिभूतइत्य
र्थः सकारोविन्दुसंयुक्तश्चान्तेस्तोमन्त्रइहशौ मनुमत्
इत्यर्थः वैश्योवाचयुनर्दैवीस्वरैकादशश्चादितः स्वरैका
दशप्रकारः वह्निबीजेविन्दुयुक्तमन्तेस्यान्मन्त्रपञ्चकंव

२

क्लिंबीजंरमिति मार्कंडेयऋषिप्रोक्तं मंत्रत्रयमुदाहृतः ता
दिवर्णिंचभुवनस्वरङ्गवारणं परं भुवनस्वरेशे नमुक्तं
वाहनंचैमिति राजोवाचेतिषणांमन्त्रमादितांतः शु
भानने श्रथोवाच ऋषिर्ज्ञानमस्मीत्यादिस्वरेश्वरि
सर्वेश्वरेश्वरीचांते मंत्रावेद्यादशास्फुटाः राजोवाचेतिभ
गवन्नादिरंते विदांवरः मंत्र त्रयमिदंख्यातंततोऋषिरुवा

नित्यैवसमपदंचादौप्रभुरन्तेविदांवरः मंत्रत्रयमिदंख्या
तंततोऋषिरुवाचह नित्यैवसमपदंचौप्रभुरन्तेहमंत्रकाः
ब्रह्मोवाच ततश्चोंकारस्त्वंस्वाहाहादिमहामन्त्रवो अन्तेपंचदशै
तेस्मृमंत्रास्तुपरमेश्वरि एवंस्तुतादिऋष्णुक्रिश्चानंतमंत्राश्च
समवै ततोभगवद्भक्तिस्तुभवेतादिमन्त्रद्वयं वैचितेतिच·
ऋष्णुक्रिमंत्रौद्वौपरमेश्वरि ऋष्णुक्रिश्चनयेत्यादिमंत्रद्वय

वे मुदाहृतं सर्वश्लोकास्त्विहाध्याये षड्युक्समाप्तिः १८ क्र
वि मात् मध्ये चतुर्विंशतिका ग्रहमंत्राः प्रकीर्तिताः सर्वो
३ श्चाऽनयोर्नेयाश्चतुरुत्तरकं शतं उवाचानास्त्वत्रबोध्याम
3 त्राभुवनसंख्यकाः इतिप्रथमचरित्रनिर्णयोनामविंशति
तमःपटलः १ ईश्वरः द्वितीये स्मरष्टुवाचेति नवषष्ट्याहुतिः
क्रमात् ततस्तृतीयेध्यायेतुस्मरष्टुवाचेति देशिकः ॥

पंचत्रिंशच्चैवमंत्राश्लोकास्तेयावदानमे देव्युवाचेति मन्त्रोति
मंत्रश्लोकोमतःषित्रे ऋषेरुक्तेःपुनःश्लोकाःपंचमंत्राःसनं
तनाः एवमाऽनयस्त्वत्रचत्वारिंशच्चतर्दुते चतुर्थेकमतो
देविस्त्रग्मुक्तिःषड्विंशतिः पुनस्तथैवस्त्रग्मुक्तिःश्लोकौ
मंत्ररूपिणौ एवंस्तुतेतिमन्त्रोयमितिशमंस्तपावनं देव्यु
वाचेति त्रियतंमंत्रोयंषोडशान्तरः देवाऊचुस्ततःश्लो॰

४

वे
वि
य
5

काभगवत्याहृतंवेदेत् मन्त्रोयंशतवर्णाख्योह्यादशोत्त
रष्टकस्ततः ततो ऋषिरुवाचेति इतिप्रसादितेनैव चतः
संख्यास्ततः ओंकामन्त्रास्तावंतपवहि ओंकाश्चतथैथ्या
येतषट्त्रिंशत्परमेश्वरि अर्द्धमंत्रद्वयेनैव चत्वारिंशत्पुष्पक
पुनः एवंमध्यचरित्रसपंचाशच्छतोत्तरं ततःपंचपुतंमंत्रा
महालक्ष्मीविभेदतः इतिमध्यमचरित्रनिर्णयोनामप्रकाविं. २

ऋषिरुवाचेति पुरा विष्णुमायां प्रति तुष्टुवुः षण्गंधर्वाः श्लो
करूपांते देवाश्चक्रुस्ततः परं नमो देव्यादिति श्लोकात्रिं
शद्भिन्नमूर्तिभिः विषाद्यमायादिति शान्तिरूपांते यीःशि
षष्टिपूर्वक प्रवर्तावेत्पृथगमन्त्रास्तेषां विषष्टिराहुतिः वि
तिरूपेण मंत्रेणाहुतिजयमाचरेत् एवं मन्त्राष्टशीति
स्ते ऋषिरुवाच इत्यर्थः एवं स्तवादियुक्तानां त्वयाकस्मा

चं त्रयस्त्रते मंत्राःसप्तदशैतेतत्रऋष्युक्तिर्वैचविंशतिः इत्यादि
त्रिनवैर्मंत्रैः षड्भेदाःप्रकीर्तिताः अथहूतउवाचेति देवि
वि दैत्येश्वरःपरं इत्यादिनवमंत्रांश्च पुनर्ऋषिरुवाचह
५ इत्युक्तेत्यादि मन्त्रेण एकेनच सरस्वति ॥
5 देव्युवाचेति श्लोकांस्तु चत्वारोमंत्रभेदतः ॥ हूत
उवाचेति पुनरवलिमासि इत्यथ ॥

त्येषा देव्युवाच ततः परं एवमेतद्धलीश्च भोसच युक्तं क·
रोतयत् इति मंत्रद्वयं श्लोकाविंशमन्त्राश्च तेनैव एकोनत्रिं
शच्छतादधिका मन्त्ररूपकाः ॥ इति पंचमोऽध्यायः
ऋषिरुवाचेत्याकर्ण्य श्लोकाश्चत्वारिंशरिताः पुन ऋषिरु
वाचेतिते नाग्नमस्ततः परं मन्त्रत्रयमिदं प्रोक्तं देव्युवाचे
ति चैतदा दैत्येश्वरेण प्रहितो एकमंत्रः प्रकीर्तितः तत

अऋषिरुवाच इत्युक्तः सोभ्ययावत् इत्यादि द्वादशश्लो
कैः षष्टेध्यायेप्रकीर्त्तिताः च विंशतिभेदास्तादेवताऽ
नयः क्रमात् इति षष्टोऽध्यायः ६ अथ शुम्भिराज्ञ इत्या॰
दित्रयोविंशतिमातरः ऋषिरुवाच तावानीतौमा
त्स्भेदद्वयेक्रमात् सप्तविंशत्यत्रदेविभवंत्याङ्नयः
क्रमात् अथाध्यायद्वयेदेवीभूगतीतप्रकीर्त्तिताः ॥

इतिसप्तमोध्यायः ७ ऋषिश्चंडेच निहते इत्याध्यायाव
सानकं त्रिषष्ट्याऽतयःश्लोकाप्रकाश्रद्धीऽऽनिर्मला रक्ताती
देवता अष्टोमहाशक्तयः प्रकीर्तिताः इत्यष्टमोध्यायः ८
राजा विचित्रमित्यादिश्लोकद्वयत्रदाहृते ऋषिश्चकारको
पेहि इत्यादि श्लोकरूपतः सप्तत्रिंशद्विज्ञेयादेवतामंत्र
रूपतः एकचत्वारिंशादिहश्राऽऽनिर्नवमेशुभे देवता

च

वि

भैरवीतारासूत्रगुणोप्यंववानने इतिनवमोऽध्यायः ९
ऋषिर्निरुद्धभनिरूतमित्यादिहृदयमंत्रकं ततोदेवीतिमं
त्रोहोपकैवाहंमनूतमौ उनदैव्यैकमंत्रेणव्यक्रमंत्राउ
दीरिताः व्यक्रमंत्रो यथामंत्रोस्त्यहंविभूत्यावऊभिस्त
या ऋषिस्ततः प्रवहृते सार्द्ध द्वाविंशतिः स्वयम् ॥
द्वाविंशन्मनवस्तत्र एकोऽस्त्यर्द्ध मत्तमतः ॥

दशामेसिंहमासीनामूलपाशविधारिणी स्मरवाचतर्भु

जावारणश्चापहस्तांशुभेतरणा इतिदशमोध्यायः १०

इति द्वाविंशतितमः पटलः ॥ ऋषिःसमेधाविख्या

तोप्रोक्तादेव्याहतेशुभे चतुर्विंशतृयाश्लोकामंत्रास्त

त्संख्यकाश्रुते ततोदेव्यैकमन्त्रेणवरदाहंसुरेश्वरी देवा

ऽद्भुस्तथ्यासर्वाबाधाप्रशमनंतथा श्लोकेनैकेनदेवेशिदे

वें
वि
८

8

ऋुवाच ततः परं वैवस्वतेंतरे प्राप्तेत्यादि श्लोकाश्चतुर्द·
शसार्द्धास्सर्वाऽतिर्द्विपंचाशत्पंचसंयुता वैष्णवीदेव
ताह्यत्र महागरुडवाहिनी इत्येकादशोध्यायः देव्यु
वाचेति च ततः पभिस्त्वैश्व मां सदा हरेत्यर्द्धेन सहिताश्च
ष्टाविंशतिरूपकाः ततश्च ऋषिरुवाच इत्युक्त्वा श्लोकमा
दितः अर्धयुक्तनवभिः श्लोकैर्मेधास्तत्सख्यकामता

एकचत्वारिंशदाहुतीः इतिद्वादशः १२ ॥ ततस्त्रयोद
शोध्याये ऋषिरुवाचेत्यप एतन्नेकथितं भूपेत्यादिसार्द्ध
त्रयं मन्त्रः मन्त्रचतुष्टयमित्यर्थः मार्कण्डेयउवाचेति ततो
वव्रेमन्त्रद्वयं देव्युवाच भनश्चैवस्वल्पैः श्लोकत्रयेणवै
श्यर्द्धानामेवमंत्रत्वाद्भवत्यत्रषडाहुतिः षट्संख्याश्चाहुति
रित्यर्थः ततो मार्कण्डेयउवाचेति इत्यान्तयोरिति होमंवै

चं
वि
५

पुनरुच्चार्यसावर्णिभवतामन्त्रः एकोनत्रिंशत्संख्याका
अतिरत्रविधीयते एवंत्रयोदशाध्यायापाठेमन्त्रपरिग
कर्माणि शतानिसप्तसंख्यानिनवयोक्तानिशैलजे सका
रादिनकारान्तोमन्त्रः परमदुर्लभः सम्प्रदायविधिना
ज्ञातव्योममवल्लभे अन्यथाविफलोमन्त्रः सत्यंसत्यंम
योदितं सम्प्रदायविधिनाअभ्यस्यावाचनदेश्या [illegible] ॥

९

तत्रहोमेस्वाहान्ता एतेमन्त्राः पूजयांनमोंततः तर्पणेतर्प
याम्यंता ॥ इतित्रयोविंशतितमः पटलः ॥
केचित्तुमंत्रंपठित्वाततदध्यायदेवतायै स्वाहेत्येवं तत्तद
ध्यायहोमे तत्तदःध्याय देवतां तर्प्पयामीति तर्पणे
तत्तदःध्यायदेवतायैनम इतिपूजने इत्याहुः एवंहोम
शक्तौजपंतो मंत्रेणैव नमोदेव्या इतिमंत्रेण सर्वमंग

चं
वि
१
10

लेति मंत्रेणवाहोमउक्तोन्यत्रसृजाचजुहुयात्स्तोत्रमन्त्रैः
वीचाण्डिकायैस्तुभंहविरित्यपिरहस्येकात्यायनीतंत्रोक्तमं
त्रविभाग एवाभियुक्तैःस्पष्टीकृत्यदर्शितः तथाहि ग्रह
सम्पुत्रंतश्लोकानांशतपंचकं प्रोक्तंसप्तशतीस्तोत्रे
तत्सप्तशतसंख्यया विभज्यजुहुयान्मन्त्रीइतिकात्याय
नीमतं मार्कंडेयउवाच कःसावर्णीयास्ततःपरम् २

श्लोकमंत्राः सप्तदश अर्द्धश्लोकात्मकस्ततः एकोनविं
शदेवंस्युर्वैश्यपोक्तिर्विंशस्तथा ३ पुनरर्द्धं पुनःश्लोकंत्रय
मर्द्धंपुनःभवेत् पंचविंशतिरेवंस्यात् राज्ञाषड्विंशतिस्त
था ४ अर्द्धश्लोकात्मकंमन्त्रयंवैश्यःपुनर्भवेत् एको
नत्रिंशदेवंतुमंत्रसंख्याप्रकीर्तिताः ५ पुनरर्द्धंपुनःश्लो
कत्रयमर्द्धंपुनर्भवेत् मार्कंडेयःपुनश्चार्द्धश्लोकःश्लोकाः

चं वि ॥

त्मकः पुनः ६ अर्द्धश्लोकात्मको मंत्रो राज्ञार्द्धश्लोकमंत्रकः
मंत्राश्चत्वारिंशदेवश्लोकमंत्रचतुष्टयं ७ पुनरर्द्धऋषिश्ला
र्धश्लोकमंत्राः पुनर्दश पुनरर्धः पुनाराज्ञेत्येकोन षष्ठिरु
च्यते ८ पुनरर्द्धः पुनः श्लोकः पुनरर्द्ध पुनऋषिः पुनरर्द्धः
पुनः श्लोकाष्टमंत्राः पुनरर्द्धकः ९ निद्रां भगवतीं विष्णो
रतुलां तेजसः प्रभुः इत्येव पाठो मंत्राणामेवसमप्तिरुच्यते १०

ब्रह्मार्धश्लोकसंज्ञो यश्लोकसंज्ञास्त्रयोदश अर्धश्लोकऋ
षिश्चार्धश्लोकश्लोकास्तु पंचवै ॥ पुनरर्धंतु संख्यारणां स-
पंचनवतिस्मृताः भगवानर्धऋषिश्लोकद्वयं पुनः ११
श्लोकः पुनः ऋषिश्लोकद्वयं मेद्वयं भवेत् श्लोकानाम
ष्टसप्तत्या चतुःभिरधिकं शतं १२ उवाच वचनैः सार्द्ध-
विभागः प्रथमे मतः मार्कंडेयद्वयं वैशपद्वयं राजाद्वयं

वे ततः १४ ऋषिः पंचकमुद्दिष्टं भगवानेकपर्वत ब्रह्मैकं
वि त्वचतुर्विंशादर्द्धमंत्राः प्रकीर्तिताः १५ उवाचमदमथ्येषु
१२ श्लोकद्वादशकेषुच प्रथमाध्यायादावेवऋषिरुवाचेतिसङ्कु
ल्मत्रः १९ अष्टषष्टिमिताः श्लोकास्तावन्तोमनवोमताः
एकोनसप्ततिः सर्वेध्यायेमंत्राद्वितीयके १७ अष्टाष्ट
ष्टिरुवाचैकः पंचत्रिंशततः परम् ॥

निहन्यमानाद्याः श्लोकामुरवरागाञ्जलाहरं १८ इत्यं
नादेव्युवाचैकोगर्जेगर्जेनिचापदः श्लोकोऽरुषिरुवाचे
तिश्रुनश्च श्लोकपंचकं १९ चतुश्चत्वारिंशादेवं सर्वैर्मंत्रे
स्तनीयके श्लोकोऽरुषिरुवाचेतिशक्राद्याश्लोकमंत्रका
वर्द्धिं शास्त्वरुषिश्लोकद्वयंदेवीततः परं त्रियंताद्भि
दशा सर्वैर्यदस्मन्तेभिवांच्छितं २१ इत्यर्द्धश्लोकमं

:२०

२

चं ओंथदेवाउत्तुस्तनःपरं भगवत्याकृतंसर्वमित्यर्द्धश्लोकसं
वि ज्ञः २२ यद्दयन्निहृतापंचश्लोकसंत्रयंभवेत् ऋषिश्लोका
१३ स्तचत्वारोमनवःपरिकीर्तिताः २३ ऋषित्रयंतुदेवेको
पकोदेवास्तुपंचभिः ॥ उवाचवचनैश्लोकाः ।
पञ्चत्रिंशानमन्त्रकाः २४ ॥ अर्द्धश्लोकात्मकंम
न्त्र द्वयमेवभवेदिह ॥ ॥

षट्त्रिंशतश्लोककेध्यायेचत्वारिंशद्द्वयाधिकं २५ वि
भक्तगणनाकार्योयंशरणाह्वनादिषु षट्सप्ततिश्लोक
युक्तेध्यायेमन्त्रास्तुपंचमे २६ एकोनत्रिंशद्धिकेशतं
कात्यायनीमते एकोत्रषिरुववितिषुरास्तंभादयः
श्चषट् श्लोकमंत्रास्ततोदेवाउच्चश्चैवाष्टमोमनुः नमोदे
व्यादिकाःश्लोकाःपंचमन्त्राप्रकीर्तिताः २८ त्रयोदशैव

चं
वि
१४
15

मन्त्रास्तु या देवीत्यादयोपि च एकविंशतिकाः श्लोका
श्चात्यंतास्तेषु मंत्रकाः २१ प्रतिश्लोकत्रयो मंत्रास्ते यास्ते
चत्रिषष्टिकाः पुनः श्लोकात्मको मंत्रस्त्रिमंत्रश्लोककः
पुनः ३० त्रयोविंशच्छ्लोककेषु मंत्रा वै सप्तषष्टिकाः या
देवि सर्वभूतेषु विष्णुमायेति शब्दिता ३१ ॥ न
मस्तस्यै इति श्लोको विंशात्यक्षरको मन्त्रः नमस्तस्यै इति

श्लोको द्वितीयश्चतुरन्तरः ३२ अष्टात्तरस्तुती योपित
मस्तस्यैनमोनमः एवंद्वाविंशतिश्लोकेस्तेयंमंत्रत्रयोद्
यैः ३३ पूर्वैस्त्रयोदशभिर्मंत्रैः सहाशीतिरुदाहृता स्तु
तास्तुवैरिति श्लोकद्वयं चैव पुनर्ऋषिः ३४ पुनः सप्त
दशश्लोकाऋषिः श्लोकत्रयं ततः हृतश्चैव नवश्लोका
ऋषिरेकोंविका ततः ३५ एकश्चत्यस्यैकः श्लोकश्चत्यर्थः

वं चतुः श्लोकः पुनर्हन्तश्चतुश्लोकाः पुनः शिवा श्लोकद्वयं
वि· मिलित्वातुचत्वारिंशान्नवाधिकं ३९ शतमेवंतुविज्ञेय
१५ माहुतीनांचपंचमे अध्यायेचतुष्टयं श्लोकंदेवाहुतुः सप्ततु
15 मनुः ३८ हनोवाच द्वयंचैवउवाचहिनयेनथा नवोवा
चचतुः पंचाशतश्लोकाहुनिस्तथा एको ३९ द्वाविंश
त्याहुतिश्लोकेषट्षष्ट्याहुतयस्तथा ॥

एकोनत्रिशदधिकमाऽत्मीनांशतंमतं ४० विंशति
श्लोकसंयुक्तेषष्ठेध्यायेप्रकीर्तिताः सर्वेश्लोकामन्त्रत्
पादैर्व्येकायक्षरपिंजरं ४१ चतुर्विंशतिमन्त्राणामि
त्येवंपरिकीर्तितं पंचविंशतश्लोकयुक्तेध्यायेमंत्राः
स्तुसप्तमे ४२ सर्वेमन्त्राःश्लोकरूपाक्षरछुवाचद्वयतत
सप्तविंशतिरेवंतुमन्त्रसंख्याःप्रकीर्तिताः ४३ सोऽहं

वं कषष्टिश्लोकाह्यष्टमेध्यायेप्रकीर्त्तिताः एकषष्टिःश्लोक
वि मंत्राःस्मृतेर्द्विःश्लोकमंत्रकः ४४ आदावेकऋषिश्चैवत्रि
१९ षष्टिःमंत्रसंततिः एकोनचत्वारिंशाद्भिःश्लोकैर्युक्तस
मीरितः ४५ अध्यायेनवमेमंत्रास्तावन्तोथमनुद्वयं
16 राजाऋषिश्चेतिचैकचत्वारिंशान्मनुस्त्रयम् ४८ ॥
सार्द्धसप्तान्वितैर्विंशान्श्लोकैस्तुदशमेन्वितेः ॥

सप्तविंशातिमंत्रास्तुश्लोकदूपास्ततोतिमः ४७ अर्थ"
श्लोकात्मकोमंत्रास्त्रष्टुवाचहृदयंतथा देव्युवाचहृदयंचै
वद्वात्रिंशन्मंत्रसंग्रहः ४८ श्लोकानांसार्द्धपंचाशज्ज्ञेय
मेकादशास्फुटं पंचाशतश्लोकमंत्रास्तदंतेर्द्धश्लोकमं
त्रकः ४९ शाकंभरीतिविख्यातिं तदायास्याम्यहंभुवि
पर्षोर्द्धमंत्रश्चान्याद्धः केचिदत्रविचक्षणाः ५० देवीहृदयम

वे
वि
२

षिश्चैकोदेवायकमितिरितं पंचाधिकंतु पंचाशात्मत्य
चत्रिंशाड्तरे ५१ श्लोकेदेवाऽष्टयुरेकमेवंत्ते येतु सार्द्धकैः
अष्टत्रिंशच्छ्लोकयुक्तेध्यायेद्वादशात्मके ५२ चत्वा
रिंशत्त्वपकश्चमंत्रास्तत्राऽतिद्वयं अर्द्धश्लोकात्मका
श्लोकाः सप्तत्रिंशन्मिताऋषिः ५३ देव्युवाचेति चैकेकमे
वंसंख्यास्फुटोदिताः त्रयोदशो सार्द्धसप्तदशश्लोकाः [illegible]

ऋषिरुवोचेत्यारभ्यभोगस्वर्गापवर्गदा इत्यन्ताः पंचमंत्रा
स्तेमार्कण्डेयततः परं ५५ इतितस्यवचः श्रुत्वेति अर्द्धम
शायकीर्तिताः श्लोकमंत्रास्ततोज्ञेयाः पंचैवाथार्द्धपद्यकं
देव्युवाचेति मंत्रोयंततः श्लोकस्तुमंत्रकः मार्कण्डेयस्त ५९
तोमंत्रः श्लोकोमंत्रद्वयंततः ५७ ततोदेवीषडर्द्धानिस
प्तमंत्राःप्रकीर्तिताः मार्कण्डेयस्ततःपद्यद्वयंमंत्रद्वयं

वे वि ९

18

स्मृतं ५८ आहृत्याद्याधिकोमंत्रः सावर्णिर्भविता मनुः एके
नत्रिंशत्संख्याकामंत्राअत्रस्मृताबुधैः ५९ केचित्तु एकाद
श्यर्द्धोऽत षोडशश्लोकमंत्रकाः उवाचवचनैः षड्भिर्मंत्रा
एकोनत्रिंशतिः ६० मार्कण्डेयनतोदेवीहृयमेकऋषिः
भवेत् इत्यादिस्तवकात्यायनीतंत्रविरोधः स्फुटेतिदिक
तंत्रसारकल्पतरुप्रयोगसारवाराहीतन्त्रे ॥

संस्कृत्य भूमिं संस्थाप्य कलशं तीर्थवारिणा पूरयित्वा स्व
र्णगर्भं लिपेदष्टमरं तेन नः ९१ धर्मकामः क्षिपेद्रत्नं धनका
मस्तु मौक्तिकं श्रीकामः कमलं न्यसेत्कामार्थं रोचनं न्यसे
त् ९२ मोक्षकामो न्यसेद्भस्म जयकामो पराजितं उच्चा
टनार्थं व्याघ्रीं वश्यार्थं शिखिमूलिकां ९३ मारणाय म
रीचं चैकैन मोहनाय च आकर्षणाय यारं तीशं क्षिपेत्क

वं श्रोदरे ९४ जपेन्मन्त्रमहेशानि स्तुणु ध्वगदतो मम दिशं
वि यत्कलशेहस्ताग्रदायजपेन्मन्त्रं ९५ नकुलीशं वामकर्णं
१५ युतमर्धेन्दुशेखरं द्विर्वा भवं समुच्चार्य मायाबीजं ततो वदे
त् चामुंडायै पदं पश्चाद्विठं तो मतुरी विनः हूं पें पें क्रीं चामु
ण्डायै स्वाहा ९ द्धीमित्यनेन करांगन्यासो जपेद्वादशापापसं
कनेत् मारणे मोतरणे चैव तथोच्चाटनकर्माणि ॥

ऽनेन्माषंदशिमध्यकंमोहनेमध्यपायमं ९७ स्तंभनेमात्वल
फलंवर्षेपत्रखेतमर्षयं धर्मार्थकाममोक्षार्थस्सर्वासाभि
मुखोऽनेन ९८ मोहनेमारणेचैववदक्षिणामामुखोऽ
नेन उच्चाटनेऽन्नराम्योदिशामेवंव्यवस्थितः ९९ आदिं
मारभ्यमंत्रजपेत्सर्षिः क्रमश्शोभने उपेक्षकादिमारभ्य
स्रुभदैत्यवधावतिः १ घाच्छकादिपर्यंतेनस्थितिक्रमउ

वे दाहृतः शेषमाभ्यस्याद्यंतं सद्यरोयंक्रमो भवेत् ११ स्थिति
वि पाठः सर्वकामे भुक्तिकामे च संहृतिः श्रीकामे पुष्टिकामे
२ च सृष्टिक्रम उदाहृतः १२ सावर्णिः सूर्यतनयः इत्यारभ्य सा
वर्णिर्भविता मनुरित्यंतः पाठ इति सृष्टिक्रमः पुराणमे
20 त्यादिनवाध्यायान् विहाय शक्राध्यायं तं दिति स्थितिक्र
मः ॥ शक्रादिमारभ्येत्यस्य,

तद्दिनाध्यायमारभ्य संहारक्रमेण सावर्णिः सूर्यतनयः
स्यत्तस्योक्तं तपठनीयमिति संहारक्रमः संकटेचापि प्रश
स्तशति शतिणात्यसंप्रदायत्वेवं पाठक्रमः वेदादिर्वा
भवे चैवमायांकामंतथैवच १ह्वीरेवंवामनेशेनादवि
डुविभूषितं मायाकामंतमः पश्चान्मूलमंत्रमुदाहृतः
लतंजपेन्मूलमंत्रं सर्वकामार्थसिद्धये ॐ ऐं ह्रीं क्लीं कों

चं त्रि ३१

ह्रींक्लींनमः शतमादौ शतंचांते जपेन्मंत्रं नवार्णं चंडीस
प्तशतीमध्ये संपुटोयमुदाहृतः सकामैः संपुटो जाप्यो नि
ष्कामैः संपुटं विना अस्य श्रीसप्तशतीस्तोत्रस्य मेधाऋषिः
गायत्र्यःनुष्टुप्बृहतीपंक्तित्रिष्टुब्जगत्यश्छंदांसि महाका
लीमहालक्ष्मी महासरस्वती देवतास्तवकं ऐंह्रींक्लींबी
जानि क्लींशक्तिः इष्टसिद्ध्यर्थे सप्तशतीस्तोत्र,

जपेविनियोगः अथध्यानं शेयादेविमधुकैटदैत्यदल
नीयामाहिषोन्मूलिनी याधूम्रेत्तणचंडमुंडमथिनीरक्त
वीजाशिनी शक्तिःशुंभनिशुंभदैत्यदलनी यासिद्धिः
लक्ष्मीःपरा सादेवीनवकोटिमूर्तिसहितामांपातुविश्वे
श्वरीति अथपुनस्सन्त्रोक्तश्लोकाः चण्डीपाठफलंराज
न्श्रुणुष्वगदितोमम एकाद्यत्यादिपाठानोमत्यहेपठते

चं न्दरणां संकल्पपूर्वं संपूज्यन्यस्यांगेषु मनून्सहृत् मन्त्र
वि क्रमन्ववतरेक्लींमित्येतत् नवार्णविधौवक्ष्यमाणश्लोक
२२ न्यासोवा पञ्चाहबलिप्रदानेनफलमाप्नोतिमानवः उपस
र्गोपशान्त्यर्थेत्रिरावृत्तंपठेन्नरः ग्रहदोषोपशान्त्यर्थेपंचा
वृत्तिंवदानने महाभयेसमुत्पन्नेसप्तावृत्तिमुदीरयेत्
अर्कावृत्याकाम्यसिद्धिः ॥

वैरिनाशश्चजायते मन्वाहृत्यादिचुर्वर्गस्यलभ्यात्जीवश्या
तामियात् सोरव्यंपंचदशाहृत्याष्ट्रियंचाप्नोतिमानवः
कलाहृत्याषुत्रपौत्रधनधान्यागमेविदुः राजभीतिवि
नाशायवैरस्योच्चाटनायच कुर्यात्सप्तदशाहृत्तितथा
ष्टादशकेप्रिये महात्रणविमोक्षायविंशाहृत्तिपठे-
न्नरः पंचविंशावर्तनात्तुभवेद्वंधमोक्षणं संकटेसम

चं उग्रामेहत्स्विकित्सामयेषुच जातिभ्रंसेकुलोच्छेदेश्चायुषो
वि नाशमागते वैरिवृद्धौव्याधिवृद्धौधननाशेतथात्यये न
२२ थैवत्रिविधोत्पातेतथाचैवातिपातके कुर्याद्यत्नाच्छता
हृत्यंततःसंपद्यतेशुभं विपदस्तस्यनश्यंतिचांतेजांति
परांगतिं श्रियोवृद्धिःशताहृत्याराजवृद्धिस्तथापरा
मनसाचिंतितंदेविसिध्येदष्टोनराच्छतात् ॥

शानाश्वमेधयज्ञानां फलमाप्नोति सुव्रते सहस्रावर्तना
ल्लक्ष्मीराहणोनि स्वयंस्थिरा भक्तामनोगतान्कामानवा
प्नोतमवाप्नुयात् यथाश्वमेधः क्रतुश्चदेवानांच यथा
हरिः स्तवानामपि सर्वेषांतथा मम शास्तीस्तवः नातः
परतरं स्तोत्रं किंचिदस्ति वरानने भुक्तिमुक्तिप्रदं पुण्यं
पावनानांच पावनं अथवा किमिहोक्तेन किमतेन वरानने

चं
वि
२४

चरणश्चाशान्ताहृतिपाठात्सर्वाः सिद्ध्यन्ति सिद्धयः इतिप्रयो
गसारोक्तेः देवीपुराणेपि वाचकंपूजयित्वातुयथाविभ
वविस्तरैः वाचयेत्ततोराजादेवीमाहात्म्यमुत्तमं तदेवे
शांतिशाहस्त्रजनस्यसन्दपस्यच अनेनविधिनायस्तु
यः पठेच्छृणुयादपि चिंतयेद्वाचयेद्वापितस्यपुण्यफ
फलंशृणु वाजपेयसहस्रस्याश्वमेधशतस्यच ॥

यत्फलं लभते तात तत्फलं शततथा भवेत् गंगातोया
भिषेकेण तीर्थैर्नैमिषपौष्करैः यत्फलं लभते तात त
त्फलादद्भुताधिकं ब्रह्महत्यादिपापानां शमनं परमं
मतः वर्द्धनं चार्थधर्माणां काममोक्षफलप्रदं पवित्रं
पवित्रं तात जयदं सौख्यदं परं अनेन विधिना वत्स प्रा
मोति श्रवणान्नरः इहकीर्तिः श्रियं ब्राह्मीं परत्र भवंती

वे लयेइति इतिभवतीलक्ष्मीतथामरीचकल्पे रात्रीसूक्तं
वि जपेद्दादौमध्येसप्तशतीस्तवे प्रान्तेचजपनीयंवैदेवीसू
२१ क्तमितिक्रम एवंसंपुटितंस्तोत्रंसर्वकामार्थसिद्धिदम्
अत्ररात्रिसूक्तंदेवीसूक्तेवैदिकेइति केचिद्रात्रिसूक्तंप्र
85 थमाध्यायस्थंविश्वेश्वरी इतिदेविसूक्तंनमोदेव्याइति
पंचमाध्यायस्थमित्येके ॥

पठनीयस्तस्मैवैदिकेवक्ष्यमाणेस्वरसात् प्रकारांतरम
पि तद्योक्तं कृष्णाष्टमीसमारभ्ययावत्कृष्णचतुर्दशी त्रुट्यो
कोनरजाप्यंहृदंसंपुटितंतत्तत् एवंदेविमयाप्रोक्तःसौ
रस्यवार्षिकःक्रमः तदन्तेहवनंकुर्यात्त्रिश्लोकेनपाय
सं प्रतिश्लोकेनेतिकात्यायनीतंत्रोक्तमंत्रोपलक्षणं वा
पि सकृत्प्रतिश्लोकं तथादेव्याश्चसूक्तकं एतान्तरेस्तव

वे सिद्धकमंत्रोपलक्षणं ज्ञात्वाते यजपेन्मोचं आदौ सृजादिकं
श्रुते अघोरस्य अथातः संप्रवक्ष्यामि नवरात्रिविधानकं
वि· जपेदेकोनरात्रिर्हि दिनानि नवसंख्यया नवाक्षरीविधा
२९ नेन संपूज्याचविधानतः सहस्रं प्रजपेन्मंत्रं प्रत्येकं च य·
20 थाविधि हुत्वा दशांशतो होमं तेन सिद्धिं समाप्नुयात् अपर
स्य बिल्वमूले जपः बिल्वदलैर्मधुरत्रयसंयुतैर्मासं होमः

कमलैर्वाहोमोलक्ष्मीप्राप्तिप्रयोगोयंब्राह्मणैः कर्णेदूलि
एगाविशेषडक्तस्तंत्रेकः पंचस्वर्णैःशतावर्तैःपंचाशतेन
तद्वयं पंचाहूतेःस्वर्णमेकंत्रिराहूनेस्तदर्थकं एकाहूतेःपा
दमेकंदद्याद्धाशक्तितोबुधः इतिक्रोडातंत्रे प्रत्येकावर्त
नेदेविहूयमेथेनसंमतं त्रिराहूत्यालभेत्कामान्येवाहूत्या
दिभंजयेदिति सर्वेष्टसिद्धिःकात्यायनीयविग्रहेकन्याऊ

चं वि २२

27

रिधीमहि तन्नोदुर्गा प्रचोदयात् इत्येतद्गायत्री यजुर्वेदे नारा
यणोपनिषदि ॥ अथ मन्त्रप्रयोगान्तरं कात्यायनीतन्त्रे
पूर्वोक्तो षोडशांगुलीमितं चतुरंगुलोन्नतं स्थण्डिलं कृत्वा,
तत्र शुद्धगोघृतेनैकस्मिन् पात्रे रुद्रा।वर्तिंत्रयोदशादी
नदीपेषु प्रथमदीपे प्रथमाध्यायदेवतामावाह्यासनपा
द्यादिगंधदानांतां पूजां कृत्वा शुभसमर्प्पणं,

समयेवक्ष्यमाणैर्नवभिः श्लोकैः प्रतिश्लोकं पुष्पाणि स
मर्पयेत् ततः तांबूलं दक्षिणां च दत्वा प्रथमाध्यायसमा
प्तौ वक्ष्यमाणश्लोकैः प्रतिश्लोकं पुष्पाणि समर्प्यानेधूप
दीपौ दत्वा संपुटीकृत्य प्रथमाध्यायं पठेत् नीराज्य एकं
ब्राह्मणं कुमारीं सुवासिनीं च भोजयेत्संकल्पयेद्वा एवं त
तध्यायदेवतावाहनादिब्राह्मणभोजनांतं प्रत्यध्यायं

वं
वि
२८

ऊर्यात् अत्रैवप्रथमेनैवेद्यादिभिर्महासृजा अनुग्रहे सर्वाङ्गे
समाप्तिः निग्रहे अपराङ्गे श्लोकास्तु विश्वेश्वरीं जगद्धात्री
स्तुता सुरैः पूर्वमभीष्टसंश्रयात् करोतु सा नः शुभहेतुरी
श्वरी २ या सांप्रतं चोद्धतदैत्यतापितैः ३ या च स्मृता त
त्क्षणमेव हन्ति नः ४ सर्वबाधाप्रशमनं ५ शत्रुवैरिना
शनमित्यत्र रोगनाशनमित्याद्याः ॥

एवं दैत्यनाषितैरित्यत्रापि सर्वमंगलमांगल्ये ६ सृष्टिस्थि ४
तिविनाशानां ७ शरणागतदीनार्त ८ सर्वस्वरूपे सर्वेश
एतेत्रयहेमनवश्लोकाः वश्यपत्तविशेषः ओं क्लीं रक्तचामु
ण्डे तुरु तुरु अमुकं मे वशमानय स्वाहा अनेनमन्त्राध्याय
माद्यन्तयोः पूजा सर्वांते अयुतमंत्रजपः होमश्च होमयेत्
कटुतैलेन रक्तचन्दनराजिकाः सहस्राणि मात्रेणास्य

चं
वि
२९

ज्ञानेवशमानयेत् मधुवाशोकसंभवंवाराजौकृत्वातुसर्व
वत् चक्रवर्तीभवेद्ध्रुवंचंडीमंत्रप्रभावतः प्रीतेशतंब्राह्म
णाःकुमार्यश्चभोजनीयाः धनार्थीविल्वपत्रैःपूजावशा
र्थीकरवीरैःजपाकुसुमैर्वीरसार्थीतुलसीदलैस्तत्सार्थीपंक
जैःमहाप्रयोगेतु षोडशमाषैःस्वर्णमूर्तिंकृत्वाकलशस्थाप
नंकृत्वानदयेत्वर्गलयंत्रेवादीपंस्थापयेत् यंत्रमंत्रंसर्वसाधारणं

महत्कार्येष्वन पंचाशद्दिनानि मध्ये चतुर्विंशतिः तद॰
र्धं ब्राह्मणास्त्रयो महत्कार्ये प्रयोगकर्तारः मध्ये द्वौ ब्रह्मले
खकः निश्चहेतु सर्वाबाधाप्रशमनमित्यस्याग्रे पवमाना
मनुत्पत्तेति पठेत् अत्र प्रयोगे कश्चित्तर्पणमप्युक्तम्
त्रयोदशाध्यायाणि रूपेणापूर्यायन्तयोः पुष्पांजलिं दत्वा
प्रतिश्लोकं प्रथमाध्यायदेवतां तर्पयामीति प्रयोगेण

वं तर्पयेत् तथा त्रयोदशस्वग्निष्वक्रमात् ततः ध्यायदेव
वि तामावाह्य संपूज्य प्रतिश्लोकमोंप्रथमाध्यायदेवतायैनम ः
३ स्वाहेति मंत्रेण पायसेन जुहुयात् प्रत्यहं यावत्समाप्तौ
त्रयोदश ब्राह्मणस्सुवासिन्यः कुमार्य्यं पेकोऽनुपनीतोष्ट
वर्षपकोपनीतश्च भोजनीयाः परार्थे तु प्रयोगे तु स-
स्ताः संतु यजमानस्य कामाः ॥ इति

प्रतिश्लोकं प्रत्यध्यायं पठेत् अत्र त्रयोदशपात्रेषु त्रयोद
शादीपा इत्युत्तमः पक्षः एकपात्रे त्रयोदशादीपा इति मध्य
मः एकस्मिन्नेव दीपे त्रयोदश देवता इति प्रथमः पक्षो
ऽयं विधिः दीपेषु अक्षतपुंजेषु जलपात्रेषु अग्निषु कु
मारीषु वा कार्य इत्युपदेशः अथ प्रयोगान्तराणि का
त्यायनी तन्त्रोक्तानि प्रतिश्लोकं प्रार्थनयोः प्रणवं ज

ॐ जातवेदसे सुनवाम सोममरातीयतो निदहाति वेदः स नः पर्षदति दुर्गाणि विश्वा नावेव सिंधुं दुरितात्यग्निः = १

वं
वि
३१

त्र्यंबकं यजामहे सुगंधिं पुष्टिवर्द्धनं उर्वारुकमिव बंधनान्मृत्योर्मुक्षीय मामृतात् = २

येमंत्रसिद्धिः १ सप्रणवमनुलोमव्याहृतित्रयमादौ अंते तु विलोमं तदित्येवं प्रतिश्लोकं कृत्वाशनाहुतिपाठे तिश्री
घ्रसिद्धिः २ प्रतिश्लोकमादौ जातवेदस इत्येवं पठेत्सर्वका
र्यसिद्धिः ३ अपमृत्युनिवारणाय त्र्यंबकमंत्रं जपेत् दा ४
प्रतिश्लोकं तन्मंत्रजपइत्यन्यत्र प्रतिश्लोकम् शरणागतदीनार्ते श्लोकं पठेत् सर्वकार्यसिद्धिः ६ ॥

शरणागतदीनार्तपरित्राणपरायणे सर्वस्यार्तिहरे देवि नारायणि नमोस्तुते = ३

स्तुतासुरैः सर्वमभीष्टसंश्रियः स्तथासुरीन्द्रेण दिनेषु सेविता
करोतु सा नः शुभहेतुरीश्वरी शुभानि भद्राण्यभिहन्तु चापदः = १

प्रतिश्लोकं =१ स्तुतासुरैः सर्वमभीष्ट करोतु सा नः शुभेत्य
र्थं पठेत्सर्वकामाप्तिः ७ स्वाभीष्टवरप्राप्त्यै =२ एवं देव्या वरं
लब्ध्वेति प्रतिश्लोकं पठेत् ८ सर्वापन्निवारणाय प्रति
श्लोकं =३ दुर्गे स्मृतेति पठेत् ९ प्रसकेवलस्यापि श्लोकस्य
कार्यानुसारेणालक्षणमयुतं सहस्रं वा जपः १० सर्वा॰
=४ बाधेत्यस्य लक्षं जपेत् श्लोकोक्तफलं ११ =५ इत्थं यदा यदे

एवं देव्या वरं लब्ध्वा सुर
थः क्षत्रियर्षभः सूर्याज्ज
न्म समासाद्य सावर्णिर्भ
विता मनुः = २

सर्वाबाधाप्रशमनं त्रैलोक्यस्याखिलेश्व
रि एवमेव त्वया कार्य
मस्मद्वैरिविनाशनं = ४

इत्थं यदा यदा बाधा दान
वोत्था भविष्यति तदा तदा
वतीर्याहं करिष्याम्यरिसं
क्षयं = ५

४

दुर्गे स्मृता हरसि भीतिमशेषजन्तोः स्वस्थैः स्मृता मतिमतीव शुभां ददासि
दारिद्र्यदुःखभयहारिणि का त्वदन्या सर्वोपकारकरणाय सदार्द्रचित्ता = ३

ततो वृत्रेन्द्रयो राज्यमविघ्नं शापयज्ञमस्ति श्रोत्रे
वचनिज्जराज्यं हनशत्रुवलंवलाम् = १

चं
वि
३२

निश्शोकस्यलतज्जपेनमहामारीशान्तिः १२ ततोवृत्रे
न्द्रयोराज्यमिति मेत्रस्यलतज्जपेनपुनः स्वराज्यलाभः १३
हिंनस्तिदैत्यनेजांसिशत्यनेनसदीपबलिदानेचंटावादने
चवालग्रहशांतिः १४ आद्याहृत्प्रिमनुलोमेनपठित्वा
ततोविपरीतक्रमेणहितीयांकृत्वा पुनरनुलोमेनेत्थे
वमाऽऽहृत्तित्रयेषडक्षेषु प्रकारेषु ।

हिनस्ति दैत्यतेजांसि स्वनेना
पूर्यया जगत् सा घंटा पातु
नो देवि पापेभ्यो नः सुतानिव
= २

यदंतियच्चहूरकेभयंविंदंतिमामिह पावमानवितज्जहि =१

श्रीछंकार्यसिद्धिः १५ महापवित्रिवारणायदुर्गेस्मृतेत्येवं तनोयदंतिकेयच्चहूरकेइत्यृचं तदंतेदारिद्र्यदुःखेत्यर्थमेवंकार्यानुसारेणलतमयुतंसहस्रंशतंवा जपः १६ कांसोस्मीत्यवंमतिश्लोकंपठेत्लक्ष्मीप्राप्तिः तपथा कांसोस्मितांहिरण्यप्राकारामार्द्रांज्वलंतींतृप्तांतर्पयंतीपद्मेस्थितांपद्मवर्णांतामिहोपह्वयेश्रि

दुर्गेस्मृताहरसि भीतिमशेषजंतोः स्वस्थैःस्मृताम तिमतीवशुभांददासि ॥यदंतिय च्चहूरकेभयंविंदति मामिह पवमानवि तजहि ॥दारिद्र्यदुः खभयहारिणिकात्व दन्यासर्वोपकारक रणायसदार्द्रचित्ता

= अन्तःकरणमसि अन्तःकरणः परस्मिन् तृतीये लोके अन्तःकरण आस्याम येदेवयाना पि
न्तःकरणस्य लोका : सर्वान्यथो आन्तःकरण आदिपेम : ।

33 चं

यं १७ प्रतिश्लोकमन्त्रेणास्मीत्यचं पठेद्दलनाशः मार
णार्थमेवमुक्कासमुत्पत्येति प्रतिश्लोकं पठेत् मारण
वृत्तिभिः फलसिद्धिः १८ ज्ञानिनामपि चेतांसि इतिश्लो
कजपमात्रेणाघोमोहनमिति अत्रभुवसिद्धिंप्रति
श्लोकं तच्छ्लोकपाठेनवशपम् १९ रोगानशेषानि
तिश्लोकस्य प्रति श्लोकपाठे सकलरोगनाशः २०

एवमुक्त्वा स वि
मुन्यत्य सारूपतं
महासुरं पा ३३
देनाकम्य कंठे च शूले
नैव मना उपर

३
ज्ञानिनामपि चे
तांसि देवि भग
वती हि सा बला
दाकृष्य मोहाय
महामाया प्रय
च्छति ॥

४
रोगानशेषानपहंसि तुष्टा रुष्टा तु कामान्सकलानभीष्टान् त्वामाश्रितानां न विपन्नराणां
त्वामाश्रिताह्याश्रयतां प्रयांति ॥

इत्युक्ता सा तदा देवी गंभीरान्तःस्थिता जगो
दुर्गा भगवती भद्रा ययेदं धार्यते जगत् =१

=१
तन्मात्रजपे पिसः २१ इत्युक्ता सा तदा देवी गंभीरेति श्लोक
सप्रतिश्लोकपाठे पृथक् जये ह्याविघाशापिः वागैवकृते
=२
नाशश्च २२ भगवंत्याकृते सर्वमित्यादि द्वादशोत्तरशा
=३
तावरो मंत्रः सर्वकामदः सर्वापन्निवारणाश्च २३ दे
विप्रपन्नार्तिहरे श्लोकस्य यथा कार्यं लताप्युत सहस्रशा
तान्यतमेजपे प्रतिश्लोकं पाठे वा सर्वापन्निवृत्तिः सर्वका

भगवत्याकृते सर्वं
न किंचिदवशिष्यते य
दयं नि हतः शत्रुरस्मा
कं महिषासुरः =१

देवि प्रपन्नार्तिहरे प्रसीद प्रसीद मातर्जगतोऽखिलस्य प्रसीद विश्वेश्वरि पाहि विश्वं त्वमीश्वरी देवि चराचरस्य =१

वं मप्राप्तिः २४ पञ्चप्रयोगेषु प्रतिश्लोकं दीपाग्रे केवल
वि मेव नमस्कारकरणेऽपि शीघ्रसिद्धिः २५ प्रतिश्लोकं
३४ कामबीजं संपुटितं सैकचत्वारिंशद्दिनं त्रिसाहस्रैर्मो सर्व
कामसिद्धिः २६ एकविंशद्दिनपर्यंतं शुक्लरीत्याप्र
त्यहं चं(ह्रा) दशसाहस्रैर्मो वशीकरणम् ॥ २७ मायाबीज
पुटितस्य फट् पल्लवसहितस्य सप्तदिनपर्यंतं त्रयोदशा

ह्नौऽश्वात्र्सिद्धिः २८ ताऽष्टशेषवदिनचतुष्टयमेकादशा
ह्नौसर्वोपद्रवनाशः २९ एकोनपंचाशद्दिनपर्यंतंप्रति
श्लोकंश्रीबीजसंपुटितस्यपंचदशाह्नौलक्ष्मीप्राप्तिः ३०
प्रतिश्लोकमैंबीजसंपुटितस्यशताहृत्याविद्याप्राप्तिः ३१
ॐह्लौंः नमः इत्येतत्संपुटितःप्रथमचरितःप्रतिश्लोकं
पाठः आदावंतेचक्रमेणश्लोकांतेविपरीतक्रमेणोच्य

चं ऋषयवमः ग्रेपि क्लींनमइत्येतन्त्सं भुटितोमध्यचरित्रस्यश
वि त्रिश्लोकपाठः ॐक्लींनमः इत्येतन्त्सं भुटितोंःत्यचरित्रस्य
३५ पाठेशीघ्रंकार्यसिद्धिः ३२ नवप्रथमचरित्रेह्रींः वीजे
नषडंगन्यासः ॥ त्रिगुणातामसीदेवी इत्यादिषद्भिः
वहस्यश्लोकैर्ध्यानं नवतस्यचरित्रस्यमार्कंण्डेयऋषिर
नुष्टुप्छन्दो महाकालीदेवतानंदजाशक्तिः ह्रींबीजं

35

अग्निस्तत्वं इष्टसिद्ध्यर्थे विनियोगः मध्यचरित्रस्य मेधाऋषिः अनुष्टुप्छन्दः महालक्ष्मीदेवता शाकंभरीशक्तिः क्रीं
बीजं वायुस्तत्वं इष्टसिद्ध्यर्थे विनियोगः यदारुणाख्यस्त्रैलोके महाबाधांकरिष्यतीतिध्याने क्रींबीजेन षडंगन्यासः
सर्वदेवशरीरेभ्यो इत्यादि सप्तभिः रहस्योक्तश्लोके ध्यानं
मार्यनंच उत्तमचरित्रस्य शिवऋषिः अनुष्टुप्गायत्री

वें छन्दः महासरस्वती देवता भीमा शक्तिः क्लीं बीजं सूर्यस्त
वि वे इष्टसिद्ध्यर्थे विनियोगः क्लीमिति षडंगन्यासः गौरीदेह
२८ समुद्भूते तिरस्कृतोक्त ध्यानं येमिति बीजमादि च विन्यसे
36 त्स्यन्यत्र कामनाभेदेन उक्तः वश्ये रक्ततरं ध्यानं पौष्टि
केकर्दुरं २ आकृष्टे श्वेतं ३ मारणे कृष्णं ४ संतापे छायां नीलं
नीलदललक्षणाभं रत्नालंकारध्यानं सर्वकामदं गुटिक

जलभयेमहाशोषणुभ्रंथ्याने ८ विषादिभयेपीयूषव
र्षिणुतेचंद्रसदृशंध्याने एकादिनेसंपूर्णपाठशक्तोपा
ठोयंत्रिप्रकारः एवंसप्तभिःदिनैरेकावृत्तिः एकैकंचरित्र
मेकस्मिन्दिनेइतित्रिभिर्वेतिकेवलाः एतेषांमूलान्विते
नेद्रदृष्टान्तिकविन्नः अस्यसप्तशतीमालामंत्रस्यनाराय
णऋषिः गायत्रीछन्दः श्रुंभमर्दिनीरूपोदत्तिणामूर्तिदे

वे

वि

३०

37

वता क्लींबीजं सोहंशक्तिः दुर्गाप्रीतयेजपेविनियोगः
ॐयन्मोहेरत्तानिनोरपि ॐऽगुष्ठाभ्यांनमः ॐनिद्रांभगवती
विस्नोस्तर्जनीभ्यांनमःस्वाहा ॐजयेतिदेवाश्चमुदास
ध्यमाभ्यांवषट् ॐप्राजज्ञानभुजेसव्ये ॐनामिकाभ्यां
ॐफट् ॐहतेनस्मिन्महावीर्यैकनिष्ठिकाभ्यांवैषट् ॐ
नीतादिवंरिपुगणाभयमःष्पपास्त

करतलकरपृष्ठाभ्यां फट् इत्युक्तं तत्र मूलं नोपलभ्यते
अस्य स्तोत्रस्य श्लोकादिसंख्या उमरेश्वरतंत्रे प्रोक्ता अथ
नारदविरचिता अभिमाला मंत्रं नवार्णवं यस्य स्मरणमात्रेण
भुक्तिमुक्तीभवेन्नरः अलग्नानेकवारेण श्लोकाः शोक्ताश्च
तुर्दश समाधिर्नाम्ना शोक्तास्तु श्लोकाश्चाष्टौ हिवारकः २
तथा राज्ञा चतुर्वीरैः श्लोकानां दशकं प्रिये ५.८ मार्कंडेयेन

वे ऋषिगणपंचधानवविंशतिः ५।२८ नच्यैवाईनसहि
वि नाभगवानेकमेकथा ।१।१ त्रियाशोकस्त्रविड्ठयेःसार्द्ध
३८ षट्त्रिंशादेवहि ३।३५ साधन्त्रना षट्त्रिंशादित्यर्थः देव्यं
३८ द्वादशाथा सार्द्धकोन षष्टिः प्रकीर्तिताः १२।५८। ऋषीणां
सप्तविंशत्याचत्वारितुशतानिवै २७।४०० साधाष्टानवकं
एयत्रहृतेनोक्ताहिधाभिये श्लोकास्त्रयोदशैवात्रश्लोकाः १३

एवंसमशतीसंख्याश्लोकाग्रहेऽवसमतति: १८ शता
निपंचदेवेशिनेषांसमशताऽऽति: विस्रमायादितोश्रोते
रूपांतेश्चाऽतिवयं विनिरूपेणदेयंतश्चाऽतीनांवयंभि
ये इति षत्नुत्रलैकोभगवानेकोमार्कंडेयस्तुमार्गेण
देवा:पंचऋषिस्त्रिंशद्देवीद्वादशाकेनथा वैश्यपहृतोश्च
तर्हीहोराजोवाचेति ४ श्रद्धीनिपूर्वपरयो:पुन:षोडश

चं अर्थानि सप्तहे च श्लोकाः पंचशतं तथा श्लोकाश्च चतुराशी
वि तिरध्यायाश्च त्रयोदश इति मार्कंडेय पुराणे इति त्रयोद
र्श शाश्त्यर्थः एवमाऽुतयः सप्तशतं तस्तुस्तर्पणस्य च दुर्गा
होमविधानेन श्लोकैकमाऽुतिः इत्यं ज्ञानार्णवे तंत्रे
39 प्रोक्तमिति तत्तु ज्ञानार्णवे नुपलंभात्मूलांतरादर्शी
नाच्चाकात्यायनीतन्त्रे डामरादितंत्रविरोधाच्चनदेयं।

अथैतत्स्तोत्रपाठेऽमरकल्पोक्तानवार्णसंपुटीकरण
प्रयोगविधिः तत्रादौ तत्तद्बीजाक्षरैः ऐं बीजमदौ तु समानदीप्तं
ह्रीं सूर्यतेजो द्युतिमद्द्वितीयं क्लीं मूर्ति वैश्वानरतुल्यरूपं
तृतीयमानंदमतस्तवायचिंत्यं चामुंडकांतिं चततरश्चिंत्यं
चतुर्थं पंचममरक्ततरं प्रकल्प्यं डाघषष्ठमुग्रार्तिहरं सुनीलं यै सप्तमं
मे ह्रुक्षनतरं रिभुग्रं विपांडुरं त्वष्टसमादिसिद्धं च्चे धूम्रवर्णं

वे नवमे विशाले पैं क्रीं क्लीं कामेश्वरायै विच्चे इति नवाक्षरो

वि मंत्रः नाभिमात्रे जले सहस्रजपात्कविनासिद्धिः अयुतं

ध जपेत् राजवंधनसंकटादिभिः मोक्षः अस्मिन्नवाक्षरे

५० मंत्रे महालक्ष्मीर्व्यवस्थिता तस्मात्सुसिद्धिः सर्वेषां सर्व

दिक्षु प्रदीपकः अनेनात्र सिद्धादि विचारो नास्तीति ज्ञा

पितं इमे नवाक्षरस्य ऋषयो ब्रह्माविष्णुमहेश्वराः छं

दोस्त्रकानित्रनिभिर्गायत्र्युष्णिगनुष्टुभः देव्यंशोक्तामहा
र्वाः कालीलक्ष्मीसरस्वती नन्दाशाकंभरीभीमाशक्तयो
समनीस्मृताः ५ स्याद्रक्तदन्तिकादुर्गाभ्रामर्योवीज
संचयः अग्निवायुभगास्तत्त्वंफलंवेदत्रयोद्भवं ६ भगः
सूर्यः सर्वाभीष्टसिद्ध्यर्थेविनियोगउदाहृतः ऋषिछन्दोदै
वतानिशिरोमुखहृदिन्यसेत् शक्तिवीजानिस्तनयोस्तु

वे त्वानिहृदयेस्तुनः मंत्राणांपल्लवोवासःमंत्राणांशरणव :
वि शिरः शिरःपल्लवसंयुक्तोमंत्रकामदुघास्मृतः पल्लवा
था ८ च्चनमोंतःशांतिकेपुष्टौप्रणिपातेचकीर्त्तितः ९ कश्या
कर्षणेद्दोमेधुस्वाहांतःसिद्धिदायिकः वौषट्पल्लवसंयु
क्तोमंत्रःपुष्पादिसाधकः १० ॐकारपल्लवोपेतोमारणो
च्चाटनंविना मन्त्रभंजनकार्येषुसद्योरेभयनाशने ॥

वषडंतःप्रकल्पस्तुग्रहवाधाविनाशकः उच्चाटनेतुसं
प्रोक्तोमंत्रःफट्पल्लवान्वितः १२ एतेपल्लवास्तत्कर्मणि
चंडीपाठेपिप्रोक्तानादौयोज्याः तथान्यास्त्रीवोभवेन्मू
कःमंत्रस्याच्छिन्नसाविना १३ अपल्लवस्तुनानास्यान्नस्त
मःस्यादासनंविना गुरुंविनाहृद्यामंत्रःसर्वज्ञाप्यस्तुमूः
न्यकः १४ निर्वियोऽष्टदलःस्यात्सान्यवीजस्तुकीलितः

चं
वि
५२

इष्टदत्तःइष्टायदत्तइत्यर्थः देवछन्दर्षिहीनोयःसत्वशो
क्तोभुजंगमः ५ मूकादयोमंत्रःवर्ज्याः वैदिकेमंत्रेणप
ह्लवादिविचारः क्लींचंडिकायैइत्यनेनास्यमंत्रस्तोत्रस्य
चषडंगकरन्यासेहृदयायनमः शिरसेस्वाहा शिखायै
वषट् कवचायहुं नेत्रत्रयायवौषट् इतिक्रमः अस्त
सर्वदित्तुवाच्यंनवबीजमंत्रांतेचंडिकाहृप्यंतो इतितर्पणं

52

एवंहोमादिष्वपि लिखेदष्टदलं पद्मं कुंकुमागरुचन्दनैः
पद्ममध्ये लिखेच्चक्रं षट्कोणं चंडिकामयं षट्कोण
चक्रमध्यस्थमाद्यं बीजत्रयं न्यसेत् तन्मध्ये बीजे महा
लक्ष्मीस्तद्दक्षिणे महाकाली वामे सरस्वती एवंदि
षट्कोणेषु बीजान्यन्यानि विन्यसेत् इदं पूजायंत्रं प
द्मासनाद्यन्यतममासनं तथासमशानीश्लोकैः न्या

चं सः खड्गिनी शूलिनीत्यादि पठित्वा श्लोकपंचकं आद्य
वि क्रमनंतरं बीजं ध्यात्वा सर्वांगके न्यसेत् आद्यं ऐमिति
५२ मूलेन पाहि नो देवीत्यादि श्लोकचतुष्टयं पठित्वार्
कसदृशं द्वितीयं सर्वतो न्यसेत् द्वितीयं ह्रींमिति स
र्वस्वरूपे इत्यादि श्लोकानां पंचकं शनैः पठित्वा स्फटिकं
भासं तृतीयं सर्वतो न्यसेत् तृतीयं क्लींमिति ऊँकारे च श्लोके

43

गहृतिह्येनषडङ्गन्यासोपिकविङ्कः ततःषडंगेङ्ग
वीनविभक्तैर्मूलवर्णकैः एकैनैकेनचैकेनचतुर्भिर्युग
लेनच ममस्तेनचमंत्रेणकुर्यादंगानिषट्सुधीः एवं
न्यासविधिंकृत्वासृष्टिमुद्रांविलोकयेत् ततःपरि
षिंचतिपूजार्थद्रव्याणिनवबीजतः ततष्टष्टोद्भवांमु
द्रांदत्वाहेरणंफयेत् अर्घ्यपात्रंप्रतिष्ठाप्यपूरयेज्ज

चं भवारिणा गंधपुष्पाहृतास्त्रविन्यस्यनृपनंदन ध्या
वि॰ त्वासर्वाणितीर्थानिहृत्वोदध्याभिमंत्रयेत् रक्षार्थन
४४ सकर्तव्याचक्रमुद्रास्त्रसंयुता अर्घोदकेनसंस्कारेषु
जांड्यस्यपूर्ववत् अथमहाकाल्यादिदेवता ध्यानं
ॐ खड्गं चक्र गदेषु चाप परिघान् शूलं भुसुंडीं शिरः
शंखंसंदधतींकरैस्त्रिनयनां सर्वांगभूषावृताम् ॥

यांहंतुंमधुकैटभौजलजभूस्तुष्टावसुप्तेहरौ नीलाश्म
द्युतिमास्यपाददशकांसेवेमहाकालिकां १ अक्षस्रक्प
रशुंगदेषुकुलिशंपद्मंधनुःकुंडिकांदंडंशक्तिमसिंचचर्म
जलजंघंटांसुराभाजनं शूलंपाशसुदर्शनेचदधतींह
स्तैःप्रवालप्रभांसेवेसैरिभमर्दिनीमिहमहालक्ष्मींस
रोजस्थितां घंटांशूलहलानिशंखमुसलेचक्रंधनुःसा

वं यकं हत्वाङ्केरथनीचनांनविलसच्छीनां शुतुल्यप्रभां
वि गौरीदेहसमुद्भवांत्रिजगतामादारभूतांमहा पूर्वामत्र
५५ ५६ सरस्वतीमनुभजे ॥ शुंभादिदैत्यार्दिनी नडुक्त यद्ये
पचोपचारैःपूजा पवंकृत्वाजपेत्स्तंचतद्वक्तंतद्दशांश
तः पायसान्नेनकृत्वाततःजिनेहमेरेनसि पनदेवास्युश्र
श्वरणं मार्कंडेयपुराणोक्तंनित्यंचंडीस्तवंपठेत्.धृदेनेशूल

जपेनाप्नोति वांछितं ममशात्याश्चरिषीन्द्र प्रथमपद्मभू
र्मुनिः छन्दोगायत्र्युदितं महाकाली देवता वाग्बीजं
पावकस्तत्त्वं धर्मार्थे विनियोजनं वाकपं बीजः पावकोर
मिति मध्यमेतच्चरित्रेतउनिविष्णुरुदाहृताः उष्णिक्छं
दो महालक्ष्मीदे' 'बीजमतं चिता वायुस्तत्त्वं धनशास्त्रे
विनियोगमुदाहृता अद्रिजा ह्रींवायुबीजं यमिति उ

चं नरस्यचरित्रस्यऋषिः शंकरऋषिनः त्रिष्टुप्छन्दोदेवतास्य
वि महापूर्वासरस्वती कामोबीजंरविस्तत्वंकामालेविनि
५० योजनं कामाःस्त्रीभितिरविबीजंप्रणवमितिवदवः
एवंसंस्मृत्यऋष्यादीन् ध्यात्वा पूर्वोक्त मार्गतः सार्ध्यम्
तिपठेचण्डीस्तवंस्फुटपदान्तरं समाप्तोत्तमहालक्ष्मी
ध्यात्वा कृत्वा षडंगकंजपेदष्टशतंमूलं ।

५७

देवतायै निवेदयेत् आदावष्टशतं जपः १०८ आश्विन
स्य सिते पक्षे आरभ्याग्नितिथिं सुधीः अष्टसतं जपेत्तद्द
शांशं होमं यथाचरेत् इति अथ शतचंडीविधिः शंकरस्य भ
वान्या वा प्रसादनिकटे शुभे मण्डपं द्वारवेद्याढ्यं कुर्यात्स
ध्वजतोरणं नवकुण्डं भक्त्यावीतप्रतीच्यां मध्यतोपि वा
स्नात्वा नित्यक्रियां कृत्वा वृणुयाद्दश वाडवान् जितेंद्रि

चं
वि
४८

48

यान्सदाचारानकुलीनासत्यवादिनः वाउवाब्राः ब्रालर्गा :
ध्रुत्यन्यनू चंडिकापाठरतानलज्जादयावतः मधुपर्कवि
धानेनस्ववर्णवस्त्रादिदानतः जपार्थमासनेमालादया
नेभ्योपिभोजनेने नेहविप्यान्नमश्नतो मंत्रार्थगलमान·
सः भूमौशयानाः प्रत्येकंजपेयश्चंडिकास्तवं मार्कंडे
यपुराणोक्तंदशाकृत्वःसचेतसः नवार्णचंडिकामंत्रं,

जपेच्चंडिंतंपृथक् पृथक्कंप्रतीकरणंजपादिति
विशेषाप्रत्येकंब्राह्मणैरयुतंजपःकार्यो यद्वापंचभि
सप्तभिर्वापि नवैकादशभिस्तथा प्रदीर्घविवसेति
प्रविधयाचंडिकामत्वंप्रयुग्मब्राह्मणैःकार्यंश
ताहूतंतत्सिद्धये त्रिपंचनवभिःदिनैपदेनवाजनः दे
वीमाहात्म्यपाठंतद्युग्मैर्विप्रैःकृतवतत्वयत् निष्कलंचभ

चं वेत्सर्वैर्भर्तिनाशं च प्राप्नुयात् इति वचनद्वयं क्रोडनेन
वि नाज्ञापद्यते तत्र निर्मूलं अष्टमीचतुर्दशीपौर्णमासी
धर्म षु यथाशताहुतिसमाहूतिसमाप्तिर्भवति यथाप्रा
रंभः कर्तव्या इति सांप्रदायकाः यजमानाः स्त्रियेत्वक
न्यादशकं शुभहविर्षाद्यादशाङ्गानाः कुमारीः परिपूज
येत् पक्वाह्नायाः प्रीतिभावो रुद्रा ॥
५९

हान्त्रविवर्जिताः भासांक्रमेणनामानिकुमारी १।२
त्रिमूर्त्ति २।३ कल्याणि ३।४ रोहिणि ४।५ कालिका ५९
चंडिका ६।७ शांभवी ७।८ दुर्गा ८।९ सुभद्रा ९।१०
एतैरेवनाममंत्रैस्तासांपूजानवहीनाधिकांगीकुष्ठ
व्रणयुता अंधकाणकुब्जापाकेकरारोमयुग्दोहादा
सीजारोगिण्यपत्येवमाद्यावर्ज्याः विप्रासर्वेष्टसंसि

वं ह्रैयशसेत्तद्वयोभवांवैश्यजाथनत्ताभायपुत्रान्येशूद्र
वि जायते इतिगंधपुष्पधूपदीपभक्तभोज्यैर्यथाशक्ति
प॰ वस्त्राभरणैश्चपूज्यावेद्यांविरंचनेरम्येसर्वतोभमंडले
50 च-संस्थाप्यविधिभवे तद्यावनाचर्यद्विवांनदद्येक
न्यकाश्चापि पूजयेद्धाद्यास्तरणानपि उपचारैस्तुविवि
धैर्नवाणगीवरणान्यऽपि ॥

नत्रश्रीकारः प्रथमपीठशृंगगिरिमंत्रः परंजालेंधरंद्वि
तीयंचतत्नीयंकामपाठकं उदीपानंचतुर्थवशूजयेत्
संप्रदायतः हृदिदित्तपीठसगरोशेतेत्रपालंचवटुकं
योगिनीतथा आग्नेयादिषत्नदित्तशूंग्पदेवीचतत्नष्टयं
जयाविजयाश्चैवजयंतीचापराजिताश्चैर्वोकर्येचेश्वं
कोणेसरस्वतीसहितोब्रह्माश्रीसहितोविष्णुर्नैरुत्ये

वं उमायासहिताःशिवोवायव्ये षट्कोणचक्रमध्यस्य
वि मध्यबीजेमहालक्ष्मीः महाकालीमहासरस्वतीच द
पा क्षिणवामयो उदकसिंहोदक्षिणेमहिषः षट्कोणेषु
51 नंदजारक्तदंतिका शाकंभरी दुर्गाभीमाभ्रामर्य्याःसवि
दुनामावर्णोद्यास्माराद्याश्चासानाममंत्राःप्रजादेतारः
प्रणवः अथपत्रेषुब्राह्मणीमाहेश्वरी कौमारी.

वैष्णवीवाराहीनारसिंही ऐंद्रीचामुण्डाउक्तरीत्याना
मंमंत्रैस्संपूज्याः ततोविष्णुमायादिचतुर्विंशतिदेवताः
भागादिक्रमेणकेशरेषुसंपूज्याप्रतिपत्रंकेसरंचयंत्रा॰
स्वविष्णुमाया १ चेतना २ बुद्धिः ३ निद्रा ४ क्षुधा ५
छाया ६ शक्ति ७ तृष्णा ८ क्षांति ९ जाति लज्जा ११
शांति १२ श्रद्धा १३ कांति १४ लक्ष्मी १५ धृति १६ वृत्ति ९

वे स्मृति १८ दया १९ तुष्टि २० पुष्टि २१ क्षमा २२ भ्रांति २३ चिति २४
वि रूपापनावतासप्तशतीस्तवे पंचमे वेद्यासां चतुर्विंशती
५२ नापाठइतिनभ्रमेतव्यं कात्यायनीतंत्रविरोधात् नाल
52 मूलेव संसृज्यमाः धाराविचतुष्टयम् ॥ आधारः
कूर्मशेषौ च चतुर्थी पृथिवी नृप ॥ गृहकोणे
बगलेशः देत्रपालो वटको योगिन्यः ॥

इन्द्राणाश्चेति एवं चतुर्दिनं कृत्वा पञ्चमे होममाश्र
येत्. तत्र प्रथमे क्षिप्रकाहुतिर्द्वितीये द्वे तृतीये तिस्रः
चतुर्थे चतस्रः प्रतिज्ञाक्षरं होमद्रव्याणि पायसान्नै
र्त्रिमधुकैर्द्राक्षारम्भाफलादिभिः मातुलिंगैरिक्षु
खंडैः नारिकेलखंडैस्तिलैः जातीफलैराम्रफलैर
न्यैर्मधुरवस्तुभिः सप्तशत्या दशाहप्रतिमंत्रहुतं

वं चरेत् अद्युतं च नवा सैन स्यापि नेमो विधानतः कृ
वि त्वावरणा देवानां होमं तन्नाम मंत्रतः कृत्वा पूर्णा
५३ तिं सम्यक् देवमग्निं विसृज्य च अभिषिंचेच्च यष्टारं
विप्रोघ्न कलशोदकैः निष्कसुवर्णमथवाप्यनेकं
दक्षिणां दिशेत् भोजयेच्च मतं विप्रान् भक्ष्यभोज्यैः
पृथग्विधैः तेभ्यो ऽपि दक्षिणां दत्वा गृह्णी.

53

ह्याउविवर्जिताः मासांक्रमेणयादाशिवल्लभ्या एवंकृते
जगद्वश्यंपन्नपङ्कवा३ति एतद्दशांशंकुर्याच्चंडीसाहस्र
केविधिं विद्यावंतः सदाचारान्ब्राह्मणान्वृ एउया
ल्लुतं प्रत्येकंचंडिकापाठान्विदध्युस्तेदशामितान् ९
चतुर्दिनैरुत्करीत्येतिशेषः अयुतंप्रजपेयुस्तेप्रत्येकं
नववर्णकं पूर्वोक्ताःकन्यकाःपूज्याःपूर्वमंत्रैःशातना

दे शुभा वेदा षट्मेवं संपाद्य होमं कुर्युः प्रयत्नतः समश
वि त्याः शताहृद्यामंत्रिमंत्रं विधानतः लक्षसंख्यनवार्णे
५४ न सर्वोत्कैर्द्रव्य संचयैः होमं त्र्यपोदशांशं दत्वा सर्वोत्का
54 न्भोजयेद्द्विजान् सहस्रसंमितान्सम्यक् देव्याराधनतत्
त्परान् एवंसहस्रसंख्याके कृतेचंडी विधौ नरगणम्
सिध्यन्त्यभीप्सितंसर्वं दुःखौघश्च विनश्यति ॥

मारीदुर्भिक्षरोगाद्यानर्थपंक्तिव्यसनोद्भवाः एतद्दशाव्य
रगोविधिर्युतंतद्दशाव्यगोविधिर्लक्षचंडांशानव्याल
रोरेवदाचत्वारिंशद्दिनैः युक्तचंडीकार्या तत्रप्रथ
मेदशकेपकैकावृत्तिः द्वितीयेदशकेद्वेतृतीयेतिस्रः
चतुर्थेचतस्रः इत्यादिबोध्यं इतिमंत्रमहोदधौ तन
वार्णवसंपुटितचंडीपाठविधिः रुद्रयामले प्रथ

चं मंचरितं प्रोक्तं मधुकैटभघातनं द्वितीयं विधिचरितं
वि महिषासुरघातनं उत्तरंचरितं ज्ञेयं सुंभदैत्यवधान्वि
५५ तं चरितानि जपेद्भीमानि सरहस्यान्यनेइतः रहस्यमे
55 ज्ञान्याध्यायेद्वयं त्रयं वा चरितं मध्यमं वापि जपेद्धाचं
डिकामयं नमोदेव्या इमं मंत्रं जपेद्धा कालिकाप्रियमिति
मार्कंडेयपुराणाविलत्वेन प्रसिद्धं ग्रंथे तत्र के निम्यचंडा

दिनाप्यस्यविधानंलेवदाम्यहं शुक्लभूनामवष्ठ
ःभ्यमासंप्रतिदिनंजपेत् सहस्रइहृस्यसंशुक्लंचेडि
काचरितंचयं रहृस्यमम्यलोग्रस्यभुक्तिमुक्तिप्रदं
त्वप्रतिपादकमंत्रमथापद्दयंनदर्थस्यदेवीमाग्रवे
घात्वाइहृस्यत्वंपकादशांनभागोपिदेवीवेघत्वाइ
हृस्यमिति तद्वदितत्वाग्रहृस्यमित्यन्येदशांशाहोम

चं सहितं सोच्यते नित्यं चंडिकाथन भुत्र पशोदाञ्ञी महा
वि व्याधिविनाशिनीति कचित्पक्षने ग्रंथकस्य महा
५९ दैत्योदुर्गाहोमपरायणः कवचाङ्गतिमात्रेणमहे
शेननिपातितः इतितत्र कवचं शूलेनपाहीत्यादि
श्लोकचतुष्टयलक्षाङ्गति चतुष्टयं महालक्ष्म्येस्वा
हेत्याभियुक्ताः शतचंडीपाठेनहोतव्यं,

56

कृत्वातु कवचं पश्चात् तथाप्यर्गलां चैव ततो वै कील
कं भवेत् ततः सप्तशती चैव रहस्यं पल्लवं तथा चंडीपा
ठे तथा होमे क्रमः उक्तो मनीषिभिः प्रति श्लोकं च कु
र्यादिति रुद्रयामले नाम्नाउक्तं तत् मूलं सर्गं च वक्त
व्यं मतत्वात् तथानुपलंभाच्च ततः ८ खिलग्रन्थे शुक्ल
षष्ठीं समारभ्य यावच्छुक्ल चतुर्दशी नवदुर्गाविधानमा

चं
वि
५२
57

सर्वकामफलप्रदां संपूज्य विधिवद्देवीं चंडिकाह्वयन्त
र्पणाः कलशं पंचरत्नाढ्यं सहकारदलैर्युतं सवस्त्रं सं
प्रतिष्ठाप्य चंडिकायै भसाभृतं समंनात्पूजयेद्दिक्षु दि
शां पालान्यथाक्रमं चन्दनेन विलिप्तांगाः स्रग्वीन्या
सपरायणाः नवाहद्रूपमेकैकं मौनी ब्रह्मा मनोजपेत्
प्रणवादिरहस्यं च चंडिकाचरितत्रयं क्रमात्षष्ठीस

पद्मपंक्तीपतेजापः कालरात्रिहदाहृनामहाकालो
ऽवंद्रः खंकालरात्रिव्यपोहति अथहोमविधिः चतु
रस्रेसमेकुंडेसमंताहस्तमात्रकं एकावरणसंयुक्तेयो
निमंडलमंडिते दशांशविधिनाहोमंशुक्लद्रव्येनसाभ
वेत् नित्यचंडांनवचंडांचकुंडमेवाविधंस्मृतं एतद्दिग्
णितेकुंडेशतचंडांप्रकीर्तितं शांदायांकुंडानिचागमो

चं क्षानि विदध्याद्धिधिवद्गुरुः सर्वतंत्रानुसारेण कर्तव्यं
वि तेत्रविज्ञमेरिति तेन कुंडानां नाभिकत्वमुक्तं पुराणेष्व
५८ पि नाभिकाण्येवतान्यक्षानि तन्मानतुल्यमात्रंशता
58 ईस्यात् शातेवैर निकनिष्टकरोरत्निः शातेवैरत्निमा
त्रिकं सहस्रकेहस्तमात्रमयुतेतद्धिहस्तकं लक्षार्द्धेवि
कंकुंडंलक्षहोमोचतुः कारंम्प्रोक्तंपंचकरम्

ॐ ऽंदशालस्याङ्गतिस्थपिषट्कांलतविंशत्यांकोसहे
समहस्रकं कोटिहोमेद्शकरंॐ ऽभोक्रमनीषिभिः
दशहस्ताद्बहिःपरंॐ ऽइमस्तिमहीतले इतिइदमेवस्य
ऽितंमानेखांतारहितेशोकोप्यधिकेविजसंतयः भा
योविनाशनंॐ ऽभोक्ष्योनिविवर्जितं अनेकदोषदं
ॐ ऽं दिङ्मूढेॐ ऽस्पप्रकृतिंकृत्वा तद्धर्मिणंमेखलारी

चं
वि
५५
59

नांस्थंडिले प्राग्भिः तत्रादौ कुंडे न कार्यं इति राघवभट्टीपा
दौ सम्यक्वैदिकानांतु मेखलाहितं शुद्धस्थंडिलमेवेस
न्यत्र विस्तरः संस्कारैरष्टभिः कुंडं संस्कृत्याग्निं निधाप
येत् कुंडस्य प्रथमं दर्भैः परिमार्ज्य प्रलेपयेत् प्रागग्राः
स्रुवमूलेन लेखास्तिस्रः समुल्लिखेत् पांसून्समुद्धरेद्रेखा
णामभ्युक्षणमतः परं कुंडस्य पूजनं घट्टः समन्ततः ॥

समसुद्दयाप्रस्त्वाग्रंठनंकुंडेसंस्कारश्चाष्टमःस्मृतः अ
ष्टमंगलनामानंकुंडेग्निंसंनिधायेत् अत्रसर्वत्रमायावी
जमंत्रः चंडिकापाठसंपूर्णं आरम्भाएगदत्तिएगेद्विजंनन
स्तदग्निमत्कुंडंनवसूत्रेगवेष्टयेत् कुंडस्योत्तरतःस्थाप्यं
प्रणीतावारिपूरितप्रणीतापात्रतः पूर्वेस्थाप्यं यात्र
गएगक्रमात् आज्यस्थालीचरुस्थालीगव्यत्तीरंसम

चं न्विताश्वकृत् स्तुवैश्वद्यतं गव्यं इंलाङ्कशाल्मलकः पालाशप ः
वि समिधास्तत्र एणं पात्रे वामतः परं समहीपेष्टुरीयाः
५६· त्वोगृहीतान् शाल्मलकान् निक्षिपेत् प्रोक्षणीपात्रे वारुणं
बीजस्मरन् तेन दर्भसमूहेन नरसंख्येन चेष्टारि क्रमाः
त्पात्राणि संप्रोक्ष्य प्रोक्षणी पात्रं वारि रगाद्यात्पत्रे चरुस्था
ल्यां निक्षिपेत् हुतं तंडुलं यथाक्रमेण कर्तव्यं ततोधि·

60
56

अथ रणनयोः आदौवै मायसंकार्यपर्यः शिकरणं
नयोः सव्यपालाशकाष्टेन शिश्विदर्भैश्च सोज्वलेक्र
वयोः स्थापनंहृत्वाद्दक्षिणेस्थापनंस्मरतं उद्वास्था
मथ्यमंपूर्वाद्दानोपानेः मदक्षिणंक्रुंडाचायांतरेस्था
प्यस्वबीजजपगौरवात् स्वबीजममृतबीज अभिधा
यस्त्वबीजेनवायव्येस्थापयेत्स्रुवं तिष्टन्पलाशसमिधी

चं मौनी वैश्यानरे क्षिपेत्‌ कुशाष्टलकमुक्ताभिः प्रोल्ल·
वि गयद्भिमदाचिरां पर्युत्याग्निं प्रणीतायां निक्षिपेत्कु·
६१ शाष्टलकं निधायदक्षिणं जानुं भूमावग्निमुखवज्जने
तु अन्यान्वयक्रवेगाज्यं निधूमे हव्यवाहने प्रजा
पतिः महाकाली महालक्ष्मी सरस्वती पतदग्निमुखं
प्रोक्तं मायाबीजेश्वरः स्मृतं ॥ संस्रवोन्यात्तणीपात्रे

61

नितेपघन्नसाधनं विदध्यात्कल्पितंहोममुक्तेनहवि
षाशमीकल्पितंसंकल्पितमभिमर्ष्यः ततःस्विष्टकृतं
दद्याद्धविषासोज्वलेनिले मायावीजंब्रह्माणीमाहे
श्वरीकौमारीवैष्णवी नारसिंही ऐंद्री चामुंडीयैविश्वे
स्विष्टकृतेस्वाहा पघश्रोक्तोमहादेविमंत्रस्विष्टकृता
ङ्गेनो आज्येननवाहुतिकंमायावीजादिनामभिःन

चं
वि
६२
62

दा १२ रक्तदंतिका शाकंभरी ३ दुर्गा ४ भीमा ५ भ्राम
री ६ कालिका ७ शिवदूती ८ प्रजापतिभ्यः ९ गंधपु
ष्पफलोपेतांकृत्वायज्ञात्मिकांशिवं ततःस्रुग्गाङ्गति
दधत्स्रुतेनाच्छिन्नधारयानवातरेणमंत्रेणमहाल
क्ष्मीपरायणः ध्यात्वायज्ञपुरोडाशमस्तेदेवडले
भे प्रोत्तरणीपात्रेमध्यस्यान्मंत्रेणाग्रातिसम्प्रवान्

यस्माद्यत्तरसात्सृज्ञायज्याद्बलत्रूपिणः तेसंस्तव
प्रेरोद्धशंभुश्रांभिस्तस्त्वडरायदमिति मंत्रः सलि
लेनभूरणीतायांस्त्रीर्धध्यानपरायणः करोतिसा
जेनंदर्भशतेनश्लोकपाठनः याशिवाशक्रयोय
श्चयाभिश्चसविनासहयाश्चयासनिधानस्यास्त्राले
क्षएवंतभेषजंसिरत्नोर्नितलंविम्बंशुऊः शुक्रंम

वं जायतिः मातरः सर्वभूतानामापोदेव्य ऋनंतुमां अ
वि· लक्ष्मीमलङ्रूपांयासर्वभूतेषुसंस्थितातालयंतोजलस्य
६२ शांदाघोदेव्यः ऋनंतुमां इतिमंत्रः अभिषिंचेदथान्या
नंचतुर्भिश्चागैरकास्नवैः ॥
63
मूलेनपाहिनोदेवीत्यादिश्लोकचतुष्टयंप्रगीतो
दकमार्जनेस्रत्वकर्तृक।

यजमानाभिषेकेतु विश्वेश्वरींजगद्धात्रींदेव्याययान
नमिदं नमोदेव्यैदेविप्रपन्नार्तिहरेप्रसीदेति श्लोक
चतुष्टयेनानंदयाह्लिदानेनदेवसथेन्यंवरादिकं प्रयंह्रो
मः कात्यायनीतन्त्रोक्तमंत्रविभागेननवात्तरेणमंत्रेण
वा नमोदेव्याइतिश्लोकेन वा जयंतीमन्त्रेणवा सर्वमं
गल्यमंत्रेणवा ऊँतत्पदंशाशेनपायसंतिलसर्पिषा

प

वे नवाक्षरेण मन्त्रेण स्नानीयोत्सपनं दद्यात् नमो देव्यै मंत्रे·
वि ण जुहुयाद्धुतभुग्हविः जुहुयात्स्तोत्रमंत्रैर्वा चंडिका
६४ यै शुभं हविरिष्टकैः अथ स्नानीयाविस्तके ब्रह्मणस्य
होमः स्नानीयावेव उक्तानां त्रिकप्रकारस्तु न दिन·
रस्यैव नव भूइस्यतां त्रिकपवनदिनरयोर्विकल्पः
होमासंभवे द्विगुणजपः पायसाभावेत्,

64

तदऽभावे सामेन्सर्पिस्तिलानां हवनं भवेत् सजपं
होमममावेघ महालक्ष्मीप्रणम्यच मूलेनपाहिनो
देवीत्येतैः श्लोकैः प्रदक्षिणंविदध्यान्नमस्यपराय
त्वाचंडिकानन्तरः इत्येतैः मूलेनेत्यादिभिर्मन्त्रैः
स्मान्नत्सर्वनइत्येतैरित्यर्थः नमोदेव्याइतिश्लो·
कैः पंचभिर्ध्याननन्तरः कृत्वापंचनमस्कारानुपवे

चं शयासनेशुभे सर्वस्वरूपेत्यादिश्लोकैः षड्भिः कृतांज-
वि लिप्रार्थयेज्जगतांधात्रींप्रणतात्मा— दीक्षितेस्वशरी
६५ रेसमारोप्यदद्याद्दक्षेविसर्जनंमिति अनेनविधिनाय
स्तुप्रकुर्यात्खंडिकार्चनं तस्यतुष्टामहालक्ष्मीसर्वान्
कामान्प्रयच्छति अथशरत्पूजनाविषेमासेशुक्लपक्षे
नरोत्तम ॥ प्रतिपत्तिथिमारभ्य—।

65

वचंडीसमारभ्येत् कलशंपंचरत्नाढ्यंहेमवस्त्रोदका
न्वितं प्रतिष्ठाप्यसंपूज्य चंडिकार्चनमारभेत् नव
पूर्वादिक्रमयोगेनदिग्देवीभ्योवलिंहरेत् गंधपु
ष्पाक्षतैः धूपैः दीपैश्चरुभिरन्नमेः दिग्देव्यश्चकादं
वरीगजानन्दाधुनकल्काजपृष्ठगा करालीमहिषान्
द्राकालीप्रेतसंस्थिता खेतकुंभीरणप्रोष्णाहिरि

चं
वि
६६
66

नामृगवाहना यक्षिणीसिंहपृष्ठस्थाकेकालीवृषभ
वाहनाहंसपृष्ठेस्थरज्ञेघ्रासर्पराज्ञाहिवाहनी पत्नेपव
त्रिलिनागादिदेवताशतकेचित् नवग्रहान्लोकपा
लान्दिशांपालांश्चपूजयेत्संचोपचारैः पूजाकुमारी·
विप्रस्त्रियोंश्चभोजयेद्विधिपूर्वकं यदयेदिवसेक्रो
धींचंडिकापूजनादिकं द्विगुणानत् ॥

ह्निनीक्लिशिशुगंनत्सरेह्निनि नवमीतिथिपर्यंतं
मूलहृजजपादिकं पकाहवमनीकुर्यान्सत्यादि
नियमैर्युनः कृत्वाहोमादिकंसर्वंनवडुर्गाविधान
वत् विनशाट्यपरित्यज्यकुर्यादाचार्येनोघणाभि
ति शानचंडीविषयेदत्तिणायांविशेषउक्तस्तत्र
यस्याःप्रभावमतुलं स्रोकश्चकाहृतनांजलिः द

वं याद्गोमिथुनान्यष्टावाचार्यायसुभक्तिमान् चतु
वि र्विंशतिसंख्याकैर्हेमगद्याणकैः सहवस्त्रगोवि
८३ क्षषट्कांकंदद्याद्गोमिथुनद्वयं यद्वापकैकंद
शाविप्रेभ्योदद्याद्गोमिथुनंतेसमंनिष्कत्रयसमायु
67 क्तंवस्त्रालंकारभूषितं यद्यत्कार्यंसमुद्दिश्यपक्रि
यतेशतचंडिका तत्तस्यमहालक्ष्मीःसत्यमाप्नुयपठे

क्वचिद्रुयामले श्रस्त्रकाइष्ठांनराणपापिष्ठोमेऽस्मा·
ति तत्रप्रथानेहोमस्याग्निमध्यस्तुतऽन्नमः प्रथानद्र्व
श्रद्दिष्टंपायसांनंतिलास्तथायवैर्वाश्रीफलैर्दिव्यैर्ना
नाविधिफलैस्तथाकिंशुकैः शार्षपैःशुभैः नवैजह्
वींजैस्तथाकरवीरैरक्तपुष्पैरकोन्मत्तसितैरपिरक्त
चंदनखंडैश्चगुग्गलैश्चमनोहरैरिति ब्रह्मांडपुराणे

चं नाम्नाप्रतिध्यायंश्लोकसंख्याकाविहुक्तानयाद्यचरिता
वि ध्यायेश्लोकैकाशीतिरुत्तमाः ॥ प्रथमध्यामचरि
६८ त्रेतप्रष्टे १५८ श्लकसंख्यकाः त्रयोध्यायाश्चतत्रम ०४
68 चतुर्वेद्रवेदकाः ४ प्रथोत्तरचरित्रेतत्षटषष्ट्यग्नि ३६९
श्लोकसंगिनेति श्रीश्रीसोमाध्यायवती १३
गीतासप्तशतीस्मृता ॥

तथा कवचार्गलकीलकानामपि श्लोकसंख्या वज्र
श्रीवज्रकवचस्य त्रिपंचशत् श्लोकशालिता अर्गला
कीलके अष्टाविंशतिः ५३।२८।२· अवहस्यत्रयस्त्र·
योध्यायाः ॥४ तन्त्रक्रवानि च १ इति तन्त्रकात्याय·
यनीतन्त्रोक्तमंत्रविभागेविरोधान्निर्मूलमितिध्येयम्
अनिष्टकृद्दातृणां दातृणां दरिद्राणां च तत्सव

चं
वि
६९

69

र्णमिति रजतं तूप्यनिष्कत्रपंदत्तिएगा समर्थो नांच
तः सुवर्णमितं हेम सुवर्णमशीति गुंजा ब्राह्मण
को भवेद्राजन् वेद्यं पुच्छ युधिष्ठिर उवाच सत्यं दानं क्ष
मा शीलमक्रूरशंस्यं ततो घृणा दृश्यते यत्र नागेंद्र स ब्र
ह्मण इति स्मृतेति वेद्यं सर्प परं ब्रह्म निर्दुःखमसुखं च
यत् यत्र गत्वा न शोचंति भवतः किं विवक्षितं ॥ सर्प उ

चातुर्वर्णेप्रमाणेचसत्यंवै ब्रह्मचैवाहिशूद्रेष्वपिहि
सत्यंचदानंक्रोधमेवच अनृशंसमहिंसाचघृणा.
चैवशुचिष्टिर्वेद्यं अवनिर्वैरोनिर्द्वरवमस्पृंखवचनरा
पिपंताभ्यांहीनपदंचान्यत्रतदस्तीनिलक्षयशुचिः
शूद्रेचैतद्भवेल्लक्ष्मीद्विजेतच्चनविद्यते ६ नवैशूद्रोभ
वेच्छूद्रोब्राह्मणोनचब्राह्मणइतिस्मृतेः यत्रैतत्

वं
वि
७०
70

भवेत्सर्पतं सूक्ष्ममिति निर्दिशेत् यत्तु नभवताग्रोक्तं वै
वैयं विनीतिच ८ ताभ्यां हीनमस्मात्रं यं नास्तीति चेद
पि सर्वमेतत्सर्वं ताभ्यां हीनं न विद्यते ९ यथा शानोऽस्व
योमध्ये भवनोऽहमं न शीतनतापं वै दुःखदुःखाभ्यां
हीनं नास्ति पदं क्वचित् १० यथा मम मतिः सर्पपर्य
गामयते भवान् सर्पदुःखपदते न्दतत्नो राजन् ज्ञात्वलण

स्तथ्यायुष्मद्धतंयावन्नविघनेयुधिज्ञानिरः च मद्यस्य
मनुष्यत्वेमद्यमते ९५ संस्कारात्सर्ववर्णानांद्ध्यादि
त्वतिममाति ९६ सर्वेसर्वेस्वपत्यानिजनयन्तिसदान
रावारैवेष्वनमथोजन्ममरणंचसमंन्तरगः इदमाख्
भमाणंचयेयज्ञानावल्ल्ह्रसमोऽन्यध्ययावहेदंनज्ञा
यते नास्मिन्नेवंमानहेयेनुस्वायंभुवोब्रवीत् कृत

चं कृत्यः अनवर्णीयविहूतैर्न धार्यते संकटस्त्वजनागेंद्र
वि बलवान्यसमीति तः ७ यत्रेदीनीं महासर्पसंस्कृत
७१ हूतमिष्यते तं ब्रह्माणमहं एवं भक्तवान्भजगोन तः ८
71 अथ निष्कदतिणयांदृविद्वाणांचतस्त्रवर्गमितं तृष्ण
निष्कृतृपंदतिणसमर्थानांचतस्त्रवर्णमशीति गुंजा
मितं इति मडुपाध्यायेपनामककाशिवभट्टसुतसती

गर्भजनागोजीभट्टकृतेमार्कंडेयपुराणांतर्गतसप्त
शत्याख्याचंडीस्तोत्रव्याख्यानेचंडीस्तोत्रप्रयोगविधिः
दुर्गाहोमविधानेनप्रतिश्लोकैकमाहुतिः ॥ संपूर्ण
संवत् १९ ४५ ॥

72